



# Προγράμματα για το περιβάλλον και το κλίμα

1<sup>η</sup> συνεδρίαση Επιτροπής Παρακολούθησης  
ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027

Θεσσαλονίκη 3 Φεβρουαρίου 2023

# Κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν κατά την κατάρτιση

- α. Ανάλυση των αναγκών που προηγήθηκε
- β. Υποδείξεις - προτάσεις της Επιτροπής
- γ. Εμπειρία - Αξιολόγηση εφαρμογής
- δ. Συνέργειες – συμπληρωματικότητα στις περιβαλλοντικές επιδιώξεις (Πράσινη αρχιτεκτονική)
- ε. Κάλυψη του συνόλου των εκμεταλλεύσεων
- στ. Συντονισμός με τους άλλους ειδικούς στόχους (κυρίως Βιωσιμότητα - Ανταγωνιστικότητα )

## Π1-31.1 - Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών

Περιγραφή	Ενίσχυση	Καλλιέργειες στόχοι
Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια ποικιλιών χειμερινών σιτηρών και ψυχανθών μικρού βιολογικού κύκλου.	109-522 €/ha	Αραβόσιτος, Βαμβάκι, Μηδική
Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια τοπικών ποικιλιών ετησίων ή/και ειδών και ποικιλιών προσαρμοσμένων στις τοπικές συνθήκες ή/και άγριων συγγενών καλλιεργούμενων ειδών	313-824 €/ha	Ψυχανθή, Λαχανικά, Σιτηρά, Φαρμακευτικά
Ενίσχυση παραγωγών για την εισαγωγή νέων ή/και καινοτόμων ή/και με καινοτόμο χρήση καλλιεργειών ανθεκτικών στις ξηροθερμικές συνθήκες και στις αναμενόμενες λόγω της κλιματικής αλλαγής, μεταβολές.	606 €/ha	Όλες οι αρόσιμες

Εκτιμώμενη έκταση ( Ετησίως)	Εκτιμώμενες δαπάνες (Ετήσιες)
101.698 ha	42.333.327 €

## Π1-31.2 - Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης

- Αποζημίωση για ζώνες οικολογικής εστίασης 10% (Με πρόσθετη ενίσχυση για ξενιστές επικονιαστών και ωφελίμων)
- Όλα τα αρόσιμα

Ετήσια ενίσχυση για χειμερινά σιτηρά (15 €/ha)

Ετήσια ενίσχυση για αραβόσιτο (42 €/ha)

Ετήσια ενίσχυση για βαμβάκι (21 €/ha)

Εκτιμώμενη έκταση ( Ετησίως)	Εκτιμώμενες δαπάνες (Ετήσιες)
231.267 Ha	4.160.896€

## Π1-31.3 - Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας

Περιγραφή	Ενίσχυση	Καλλιέργειες στόχοι
Ετήσια ενίσχυση για την σπορά του υπορόφου και τη δημιουργία ζωνών στα περιθώρια χρησιμοποιώντας φυτά ξενιστές	100-150 €/ha	Μόνιμες
Ετήσια ενίσχυση για τη φύτευση ενδιάμεσων καλλιεργειών κατά την περίοδο των έντονων βροχοπτώσεων χρησιμοποιώντας φυτά ξενιστές	50-100 €/ha	Αρόσιμες

Εκτιμώμενη έκταση (Ετησίως)	Εκτιμώμενες δαπάνες (Ετήσιες)
308.707 Ha	34.886.165 €

## Π1-31.4 – Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία

Αφορά στην προμήθεια υπηρεσιών για

- Συγκέντρωση των υπολειμμάτων καλλιεργειών στις αρόσιμες ή του θρυμματισμού των κλαδεμάτων μετά το κλάδεμα των δέντρων,
- Επεξεργασία μέσω κομποστοποίησης και τέλος
- Κατάλληλη εφαρμογή κομπόστ στην επιφάνεια του εδάφους

Εφαρμόζεται σε Αρόσιμες και μόνιμες

- Αρόσιμες 110 €/ha
- Κηπευτικά 200 €/ha
- Αμπέλι και ακτινίδιο 112 €/ha
- Λοιπές δενδρώδεις 140 €/ha

Εκτιμώμενη έκταση (Ετησίως)	Εκτιμώμενες δαπάνες (Ετήσιες)
154.353 Ha	18.407.792 €

## Π1-31.5 – Βελτίωση αγροδασικών οικοσυστημάτων πλούσιων σε στοιχεία του τοπίου

Τι είναι τα αγροδασικά συστήματα;

- Στις **καλλιεργούμενες εκτάσεις** βρίσκονται δέντρα διάσπαρτα (αυτοφυή συνήθως) ή στα περιθώρια (φυτεμένα σε σειρές). Τα δέντρα αυτά μπορεί να είναι είτε δασικά (δρύες, πεύκα, λεύκες, κυπαρίσσια) είτε καρποφόρα/παραγωγικά (εσπεριδοειδή, μηλοειδή και πυρηνόκαρπα, ακρόδρυα, ελιές, χαρουπιές και μαστιχόδενδρα), τα οποία συνδυάζονται με την καλλιέργεια σιτηρών, κηπευτικών ή/και τη βόσκηση.
  - Εκτίμηση Αγροδασικού Δικτύου 1 εκατ. ha αρόσιμες εκτάσεις
- Επίσης η παρέμβαση αφορά και σε μερικώς δασοσκεπείς εκτάσεις (αραιά δάση) **βοσκοτόπων** με κάλυψη δένδρων μέχρι 40% και υπόροφο με ποώδη ή ξυλώδη βλάστηση.
  - Εκτίμηση Αγροδασικού Δικτύου 1,1 εκατ. ha (LUCAS 1,35 εκατ ha) βοσκοτόπων

- 100 €/ha

Εκτιμώμενη έκταση (Ετησίως)	Εκτιμώμενες δαπάνες (Ετήσιες)
129.402	12.940.186

Π1-31.6 - Εφαρμογή φιλικών για το περιβάλλον πρακτικών διαχείρισης με τη χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων

Εκτιμώμενη έκταση ( Ετησίως)	Εκτιμώμενες δαπάνες (Ετήσιες)
733.252 ha	48.803.277 €

## Χρήση ψηφιακής εφαρμογής –σχέδιο διαχείρισης περιβάλλοντος

1. Πληροφορίες για τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις βάσει του ΣΑΑ και του ΟΣΔΕ·
2. Πληροφορίες από τις αναλύσεις εδάφους , σε κατάλληλη χωρική και χρονική κλίμακα·
3. Πληροφορίες για τις πρακτικές διαχείρισης, την ιστορία των καλλιεργειών και τους στόχους απόδοσης
  - καλλιεργητικές εργασίες
  - την εφαρμογή θρεπτικών (ημερομηνία και ώρα, τύπο, μέθοδο εφαρμογής, ποσότητα, στάδιο της καλλιέργειας),
  - την εφαρμογή φυτοπροστατευτικών (δραστική ουσία και εμπορικό όνομα, ημερομηνία και ώρα, μέθοδο, ποσότητα, αιτιολόγηση της εφαρμογής, καιρικές συνθήκες), και την
  - εφαρμογή αρδεύσεων (ημερομηνία και ώρα, μέθοδο εφαρμογής, ποσότητα)
4. Ενδείξεις όσον αφορά τα νόμιμα όρια και τις απαιτήσεις σχετικά με τη διαχείριση των θρεπτικών συστατικών, φυτοπροστατευτικών, και ύδατος σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις·
5. Πλήρες ισοζύγιο θρεπτικών ουσιών
6. Εκτίμηση ανθρακικού αποτυπώματος βάσει των χρήσεων γης και των εφαρμοζόμενων πρακτικών.

Ελευθερία επιλογής από εγκεκριμένες εφαρμογές αλλά υπό προϋποθέσεις

1. Δυνατότητες αυτόματης ενσωμάτωσης δεδομένων από διάφορες πηγές (ΣΑΑ και του ΟΣΔΕ, δεδομένα που παράγονται από γεωργούς, αναλύσεις εδάφους κ.λπ.),
2. Αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ οργανισμών πληρωμών/διοικητικών αρχών και γεωργών·
3. Τήρηση των ενωσιακών αρχών της διαλειτουργικότητας, της διαφάνειας και της περαιτέρω χρήσης των δεδομένων·
4. Εγγυήσεις για την ασφάλεια των δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής σύμφωνα με τα βέλτιστα ισχύοντα πρότυπα

Κατηγορία πρακτικών	Περιβαλλοντικά οφέλη/τομέας	Καλλιέργειες στόχοι
Ενισχύσεις για τη χρήση εναλλακτικών τρόπων καταπολέμησης εχθρών και ασθενειών.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Μειωμένη χρήση φυτοφαρμάκων.</li> <li>Προστασία ή βελτίωση της ποιότητας των υδάτων</li> <li>Μείωση της πίεσης στους υδάτινους πόρους.</li> </ul>	Μόνιμες
Ενισχύσεις για εναλλακτική χρήση υπολειμμάτων καλλιεργειών	<ul style="list-style-type: none"> <li>Μειωμένη χρήση φυτοφαρμάκων.</li> <li>Προστασία ή βελτίωση της ποιότητας των υδάτων</li> <li>Μείωση της πίεσης στους υδάτινους πόρους.</li> <li>Μετριασμός της κλιματικής αλλαγής.</li> <li>Βελτίωση της γονιμότητας του εδάφους και της διαχείρισης των θρεπτικών στοιχείων</li> </ul>	Μόνιμες
Ενισχύσεις για τη χρήση εξοπλισμού και αυτοματισμών για τη μείωση της ρύπανσης και των κινδύνων κατά τη φυτοπροστασία	<ul style="list-style-type: none"> <li>Μειωμένη χρήση φυτοφαρμάκων.</li> <li>Προστασία ή βελτίωση της ποιότητας των υδάτων</li> <li>Μείωση της πίεσης στους υδάτινους πόρους.</li> <li>Μετριασμός της κλιματικής αλλαγής.</li> </ul>	Μόνιμες- Αρόσιμες
Ενισχύσεις για τη βελτίωση της διαχείρισης των θρεπτικών	<ul style="list-style-type: none"> <li>Προστασία ή βελτίωση της ποιότητας των υδάτων</li> <li>Μείωση της πίεσης στους υδάτινους πόρους.</li> <li>Βελτίωση της γονιμότητας του εδάφους και της διαχείρισης των θρεπτικών στοιχείων</li> </ul>	Μόνιμες- Αρόσιμες

Κατηγορία πρακτικών	Ενισχυόμενες πρακτικές	Ενίσχυση
Ενισχύσεις για τη χρήση εναλλακτικών τρόπων καταπολέμησης εχθρών και ασθενειών.	<ul style="list-style-type: none"><li>• Συνέχιση της εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης εντόμων «<b>Confusio</b>».</li><li>• Εξαπόλυση ωφέλιμων αρπακτικών εντόμων για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων εχθρών</li><li>• Εξαπόλυση εντομοπαθογόνων νηματωδών ενάντια σε έντομα – εχθρούς</li><li>• Εφαρμογή των εθελοντικών ειδικών κατευθυντήριων γραμμών που περιέχονται στις Οδηγίες Ολοκληρωμένης Φυτοπροστασίας</li></ul>	170-948 €/ha
Ενισχύσεις για εναλλακτική χρήση υπολειμμάτων καλλιεργειών	<ul style="list-style-type: none"><li>• Μηχανική Ζιζανιοκτονία ή/και με παράλληλη κάλυψη με mulch.</li><li>• Πολλαπλά καλοκαιρινά Κλαδέματα .</li></ul>	175-183 €/ha
Ενισχύσεις για τη χρήση εξοπλισμού και αυτοματισμών για τη μείωση της ρύπανσης και των κινδύνων κατά τη φυτοπροστασίας	<ul style="list-style-type: none"><li>• Χρήση ψεκαστικών ακροφυσίων μειωμένης διασποράς.</li><li>• Διαχείριση υπολειμμάτων ψεκαστικών υγρών.</li><li>• Ενίσχυση στους γεωργούς για τη χρήση υπηρεσιών γεωργίας ακριβείας δηλαδή συστημάτων δορυφορικής πλοήγησης και αυτοματισμών για τη μείωση της ρύπανσης κατά τη διάρκεια των ψεκασμών.</li></ul>	10-70 €/ha
Ενισχύσεις για τη βελτίωση της διαχείρισης των θρεπτικών	Χρήση λιπασμάτων βραδείας αποδέσμευσης ή με παρεμποδιστές, προϊόντων με βιοδιεγέρτες	30-60 €/ha

## Π1-31.7–Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων

Ενισχυόμενες πρακτικές	Ενίσχυση
Περιορισμός βόσκησης σε βοσκοτόπια που βρίσκονται σε κακή κατάσταση: Κάλυψη των διατροφικών αναγκών των ζώων κατά τη διάρκεια του περιορισμού βόσκησης με τη δημιουργία τεχνητού λειμώνα.	304 €/ha
Ετήσια ενίσχυση για τη μετακίνηση των ζώων στους υποβοσκούμενους βοσκοτόπους και την επιστροφή αλλά και τη μεταφορά του γάλακτος σε προσβάσιμη περιοχή.	11-84 €/ha
Ετήσια ενίσχυση για την κατάρτιση και παρακολούθηση σχεδίου διαχείρισης βοσκοτόπων.	10 €/ha
Ετήσια ενίσχυση για τη κατάρτιση, εφαρμογή, προγράμματος εμπλουτισμού και βελτιστοποίησης του σιτηρεσίου	30 €/ha

Εκτιμώμενη έκταση ( Ετησίως)	Εκτιμώμενες δαπάνες (Ετήσιες)
411.151 ha	21.069.868 €
ZM	177.499

## Π1-31.8 - Διατήρηση και βελτίωση καλλιεργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίδες

- Εφαρμόζεται σε εκτάσεις με αναβαθμίδες των αγρονομικών περιφερειών αροσίμων και μονίμων καλλιεργειών.
- Συντήρηση των ξερολιθιών με τον παραδοσιακό τρόπο.
- Απαγορεύεται η χρήση σκυροδέματος ή άλλων συνδετικών ουσιών για σκοπούς σταθεροποίησης της κατασκευής.
- Διαχείριση της άγριας ζωής στις αναβαθμίδες και πλησίον αυτών.
  - Απαγόρευση χρήσης ζιζανιοκτόνων,
  - Απαγόρευση απομάκρυνσης θάμνων και δένδρων
  - Παύση καλλιέργειας σε απόσταση 0,5 μέτρων από τις αναβαθμίδες
  - 250 € /ha

Εκτιμώμενη έκταση ( Ετησίως)	Εκτιμώμενες δαπάνες (Ετήσιες)
45.000 ha	11.2500.000 €

## Π1-31.9. Διατήρηση μεθόδων βιολογικής παραγωγής

	Εκτιμώμενη έκταση ( Ετησίως) Ha	Εκτιμώμενες δαπάνες (Ετήσιες) €
Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	206.711	117.442.809
Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής κτηνοτροφίας	330.679	100.723.254
Βιολογική μελισσοκομία	568.516	16.850.810

## Π1-31.10 – Προστασία και διατήρηση τοπίων και γεωργικών συστημάτων υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας

- Επιλέξιμες είναι οι γεωργικές εκτάσεις οι οποίες
  - συγκροτούν φυσικές ενότητες από καλλιέργειες με τοπικά χαρακτηριστικά και πολλαπλές λειτουργίες,
  - παρουσιάζουν ειδική σύσταση εδάφους (π.Χ. τυρφώδη εδάφη),
  - συγκροτούν φυσικές ενότητες από καλλιέργειες και βρίσκονται σε νησιά (λόγω της ιδιαίτερης σημασίας ως προς το τοπίο)
  - γειτνιάζουν με κάθε μορφής προστατευόμενες περιοχές:
    - α) του Ν. 1650/86 «για την προστασία του περιβάλλοντος», όπως ισχύουν σήμερα,
    - β) των ορίων των υγροτόπων διεθνούς σημασίας (Υγρότοποι Ραμσάρ) και
    - γ) των ορίων των περιοχών του δικτύου NATURA 2000.

Πρώτη εφαρμογή της παρέμβασης θα είναι στους ελαιώνες και αμπελώνες των νησιών του ιονίου οι οποίοι χαρακτηρίζονται από την υψηλή τους αξία για τη φύση.

- Ελαιώνες με δένδρα μεγάλης ηλικίας και υψηλό σχήμα μόρφωσης, αμπελώνες με πρέμνα μεγάλης ηλικίας σε κύπελλο, ελαιώνες συμπαγείς ως επί το πλείστον με δένδρα μεγάλης ηλικίας σε ημικαλλιέργεια ή/και εγκατάλειψη, αμπελώνες συμπαγείς ως επί το πλείστον με πρέμνα μεγάλης ηλικίας σε ημικάλλιεργεια ή/και εγκατάλειψη, διάσπαρτα αγροτεμάχια ελαιώνων/αμπελώνων (σε μωσαϊκό)

Εκτιμώμενη έκταση ( Ετησίως)                      27.784 ha

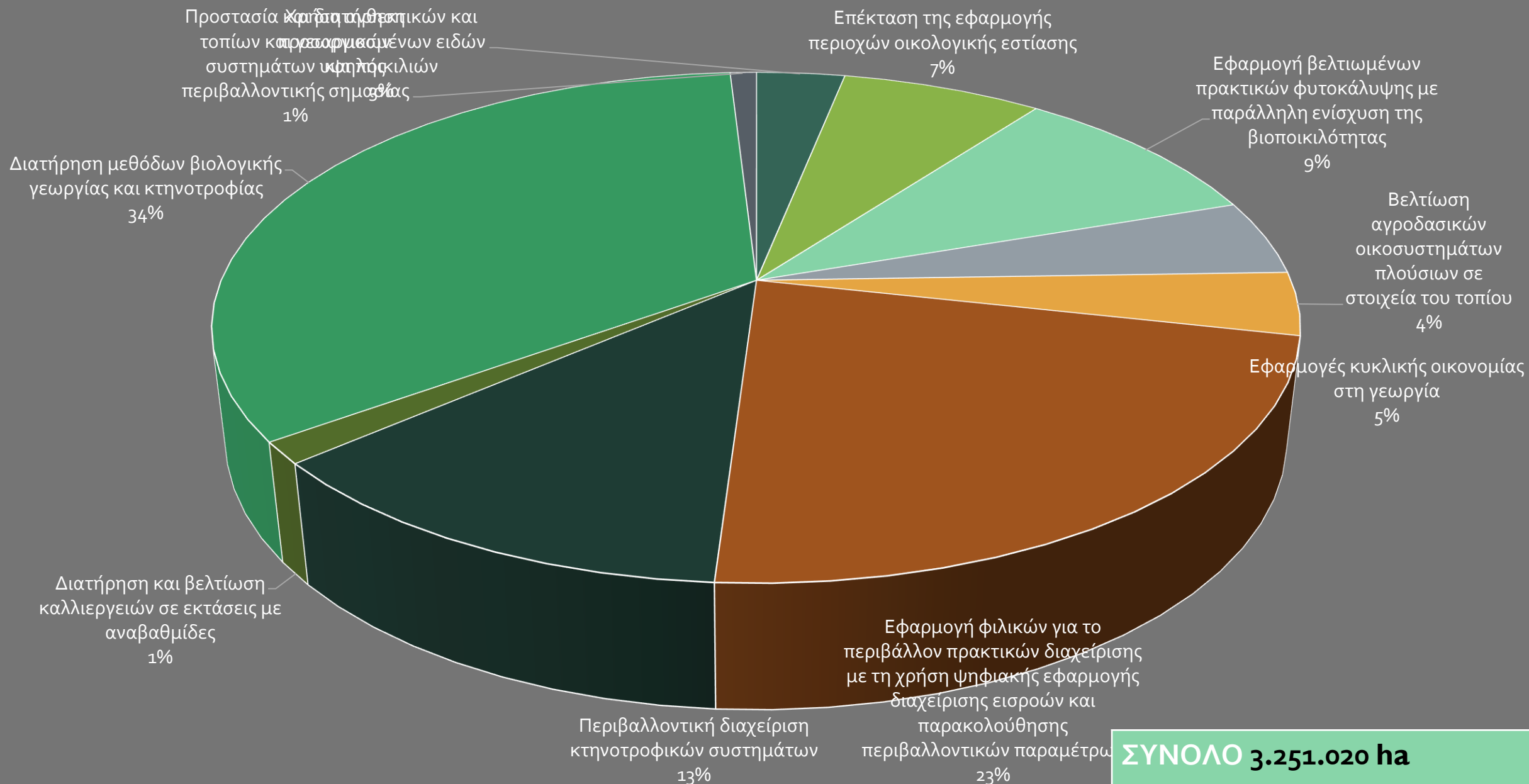
Εκτιμώμενες δαπάνες (Ετήσιες)                      2.778.377 €

- Ως μνημειακοί ελαιώνες χαρακτηρίζονται αυτοί στους οποίους πάνω από 20% των ελαιοδένδρων φέρουν τα παραπάνω χαρακτηριστικά : Έχουν μεγάλες διαστάσεις, ηλικία, κοιλότητες στον κορμό, ειδική διαμόρφωση στον κορμό, πλούσια βιοποικιλότητα εντός των κοιλοτήτων του κορμού ή/και είναι συνδεδεμένα με ιστορικές μνήμες ή/και πολιτιστικές δραστηριότητες παραδόσεις ή/και θρησκευτικά έθιμα της εκάστοτε περιοχής.

Εκτιμώμενη έκταση ( Ετησίως)                      2.500 ha

Εκτιμώμενες δαπάνες (Ετήσιες)                      375.000 €

# Κατανομή εκτάσεων



# Κατανομή πόρων

